

Sorø Akademi.

Da den længe forventede Bestemmelse om Akademiets endelige Organisation endnu ikke er bleven givet i 1846, men først i 1847, har Akademiet ogsaa i dette Aar i det Hele befundet sig i en midlertidig Tilstand, og der er Intet af nogen Betydning foreskrevet, som kunde være Gjenstand for Beretning i Aarbogen. Her blive saaledes alene at meddele enkelte mindre vigtige Efterretninger, i Forbindelse med de sædvanlige Lister over Forelæsninger, Examina m. m.

Efterat dels Professor Steenstrup ifølge sin Ansættelse ved Universitetet havde forladt Akademiet i Foraaret 1846, dels Lektor Hauch paa samme Tid var befordret til andet Embede, blev det nødvendigt at forsyne de derved ledigblevne Lærefag paa anden Maade, og Direktionen antog til den Ende tvende yngre Studerende, Kandidat i Brugsvidenskab J. S. Johnstrup og Studios. J. M. C. Lange, til i Sommerhalvaaret at holde Forelæsninger over Mineralogi og Naturlære, samt over Botanik, mod et Honorar af 300 rb. for hver, foruden fri Kost og Logis paa Stedet. I Vinterhalvaaret 1846—47 bleve ligeledes Forelæsningerne over den latinske Sprogvidenskab i Vakancen efter Mag. Tregder af Direktionen mod et særskilt Honorar overdragne til Adjunkt ved Skolen Mag. Povelsen, ligesom han paa samme Maade har i Sommerhalvaaret 1847 holdt latinske Sprogøvelser. Da derimod Omstændighederne ikke tillode i Vinterhalvaaret, enten ved fast Ansættelse eller ved Konstitution eller midlertidig Ansættelse, at erhverve en Docent i Zoologien, bestemte Direktionen ved Skrivelse af 1ste Septbr., at de bebudede Forelæsninger over dette Fag skulde bortfalde, og at samme for de Akademisters Vedkommende som i Foraaret 1847 vilde fuldende deres philosophiske Kursus, ganske maatte udgaae som Examensgjensstand, saaledes at dem skulde tildeles Hovedkarakter efter Udfaldet af de afslagne Prøver i Examens øvrige Lærefag.

Ogsaa i 1846 har, ligesom i de foregaaende Aar, med Direktionens Samtykke og med et Bidrag af 50 rb. af Akademiets Kasse, en botanisk-geognostisk Ekspedition med Akademisterne fundet Sted, hvilken foretoges under Ledning af de tvende nysnævnte midlertidigen antagne Docenter, Johnstrup og Lange, i 5 Dage i Begyndelsen af Juli Maaned til Møen og det sydlige Sjælland.

— Angaaende den nuværende Størrelse af Akademiets Bibliothek er af Bibliothekaren bemærket, at den vel paa Grund af de mange Heftekrifter, Bøger der udkomme i Leveringer, og Smaaafskrifter der maa samles i større Sammenbindinger, ikke aldeles nøjagtigt lader sig angive. Skulde dette dog skee, maatte man vel sige, at Bibliotheket ved Udgangen af Aaret 1846 bestod af omtrent 16670 Bind.

En meget betydelig Forøgelse havde Bibliotheket ved Aarets Slutning Udset til at erholde, idet Pastor Ridder Bastholm i Slagelse, som ved en tidligere i Aaret 1825 gjort Disposition*) har bestemt at hele hans betydelige Bogsamling i sin Tid skal tilfalde Akademiet, nu tilkjendegav det Anske, ved sin Flytning til Hovedstaden at aflevere største Delen af Samlingen paa visse Betingelser. Derom har dog den fornødne Afgjørelse først fundet Sted i Begyndelsen af 1847 og Aarbogen vil da i sin næste Aargang herom kunne afslutte Beretning.

*) Sv. f. Afd. Tdd. I. S. 525 f.

— I Aarbogen for 1844 (S. 184) er omtalt den paatænkte Forandring i Henseende til Besørgelsen af de den egentlige Opdragelse paa Opdragelsesanstalten vedkommende Forretninger ved at samle disse hos tvende særegne Adjunkter eller Inspektører, som da ingen Timer skulde læse paa Skolen, istedetfor at de hidtil havde været fordelte mellem de 4 eller 5 paa Opdragelsesanstalten boende Lærere, som tillige deltog i Skoleundervisningen, til hvilken Foranstaltning, der antoges at være meget hensigtsmæssig, en Begyndelse da blev gjort ved at den Ene af de 4 paa Anstalten boende Lærere tillodes at fraslytte sin Fribolig, hvorefter hans Inspektions- eller Opdragelses-Forretninger fordeltes paa de tre andre.

Allerede i 1845 havde Lejlighed til yderligere at prøve Hensigtsmæssigheden af den foreslaaede ny Indretning, derved at der tilstodes den ene af de ommeldte tre i Opdragelsen deltagende Lærere, Klasselærer Bovelsen, nogle Maaneders Fritagelse for hans Forretninger, for at han kunde forberede sig til at magistrere, og Direktionen tillod da efter Rectors Forflag, under 2den August 1845, at hans Inspektions-Forretninger imidlertid overdroges de tvende andre paa Anstalten boende opsigtsførende Klasselærere Hansen og Liebenberg, mod Fritagelse for alle Undervisningstimer paa Skolen. Da senere Mag. Bovelsen ønskede i Anledning af sit Giftermaal at fraslytte sin Bolig paa Anstalten, tillod Direktionen under 18de Juli 1846, at Inspektionsforretningerne fordeltes saaledes, at der overlodes ham den vigtigste Del af Opsigten under Elevernes Præparationstid og at de nysnævnte to andre opsigtsførende Adjunkter overdroges Inspektionen i Fritiden og de øvrige Inspektionsforretninger. Et Bærelse er derved bleven disponibelt, hvortil man i flere Henseender trængte.

Befordring og Afgang blandt Akademiets Embedsmænd har i 1846 været følgende:

Under 2den Marts blev Lektor Dr. J. C. Hauch beklædt til Professor ordinarius i dansk og nordisk Sprogkundskab ved Universitetet i Kiel. Angaaende den i Anledning af denne Afgang truffne midlertidige Foranstaltning er det fornødne ovenfor anført. Dr. Hauch havde været ansat i sin hidtilhaste Stilling siden Juli 1827, eller i omtrent 18½ Aar.

De i Marts 1845 konstituerede Lærere ved Skolen P. C. Göttsche og C. V. Thomsen bleve udnævnte til Klasselærere, resp. under 30te Januar og 16de Oktober. Og da det ansaaes nødvendigt yderligere at forøge Lærerkraften ved Skolen, blev Kand. Theol. T. Hansen af Direktionen under 8de Septbr. konstitueret som Lærer.

Ved Døden afgik den 16de Juli Akademiets Forinspektør, Justitsraad Georg Sarrau, efter at have beklædt dette Embede siden 8de Maj 1832. I hans Sted konstituerede Direktionen under 25de næstefter i Embedet Skovrideren paa det første Skovdistrikt, Jagtjunker S. C. Lide.

Efterat den filosofiske Gramens Prøver, dels med de 4 fratrædende Akademister, dels med 4 tilbageblivende Akademister, vare blevne afholdte den 26de, 27de og 28de Februar, gaves det reglementerede aarlige Bal den 1ste Marts paa sædvanlig Maade.

Sesten i Anledning af Hans Majestæt Kongens Søfestsdag højtideligholdtes Fredagen den 18de Septbr. paa den reglementerede Maade. Festtalen holdtes af den konstituerede Lektor Mag. Mundt. Taleren indlede sit Foredrag med nogle Betragtninger over den festlige Stemmning ialmindelighed, som han viste altid at indeholde en højere Glæde, hvilken han nærmere betegne som den Glæde et Samfund føler i Bevidstheden af at være i Fremgang mod et evigt Formaal, men væsentlig forbundet med den Erkjendelse, at et saadant Formaal hviler i Fremtidens Skjød og ikke naaes uden en kraftig Stræben. Dette anvendte han paa Fædrelandets nærværende Tilstand, viste, hvilke forbauende Fremskridt dette i 3 Decennier havde gjort, og hvorledes disse aflydtes den Aand som levede i Folket og som Regjeringen velvillig kom imøde, men hvorledes ogsaa her fandtes alvorlig Opfordring til kraftig Stræben for at opnaae det Maal hvortil man endnu kun havde nærmet sig. Endelig viste han, at denne Højtid var ikke blot Fædrelandets, men ogsaa Kongens Fest, opfordrede Tilhørerne til at gjenlemme denne Dag med og for deres Konge, og sluttede med gode Ønsker for Kongen og hans Hus.

Saa vel ved Fornmiddagshestiden, som ved Festmiddagen og Ballet, erindredes Hans Majestæt Kongen med stor og almindelig Deltagelse og med taknemmelig Aaakjonnelse, saavel af hans betydnende Virksomhed for Land og Rige, som af hans kongelige Omfjerg for Opretholdelsen af de videnskabelige Indstiftelser, med et derpaa grundet Haab om Sorø Akademi's Fremtid.

Til Festen var forfattet følgende Sangdigt af Etatsraad Ingemann, ligesom en Fædreslandsang af Adjunkt Valudan-Müller blev affjungen.

I.

Svor Arel Hvides Kloster knejste
Ved Skov og stille Sø, —
Svor Højheds Land Pauluner rejste —
Skal Liv og Land ej dø. ∴
Svor Liv henfo'r
Paa Wrens Vej,
Udsleites ej
De dybe Spor;
Dg her, hvor Storbets Minde bygger,
Mens Skoven over Søen flygger,
Skal kjerlig Trostak have Rotten
Med siiste Haab om Fremtidshosten. ∴

Svert Tidens Frø som blev til Kjerne
I Sjæl og dybe Sind,
Skal sprede Frugt fra Liden fjerne
Til dunkle Fremtid ind. ∴
Svor Lykkens Stund
Som skjon fo'r hen,
Etaa lys igjen
Paa Livets Grund!
Med Lykkens Stjerneguld opstige
En Mindehest for Danmarks Rige
Svor Gang i gyldne Eftersommer
Med Christians Dag hans Fæst gjenkommer!

II.

Konligt sang der et Alfepar
Epaadom ved Kongens Bugge;
Gaadefangen skal werde klar
Før vi vort Dje lukke:
Atter en Dag!
— Saa sang de tilsammen —
En mærkelig Dag,
Med dæmpede Brag,
Med Lysglands i Klammen —
Atter en Dag! ∴

Alfeparret fra Buggen fløj
Hen over grønne Enge,
Sang fra Dannebods gamle Høj
Ud over "dejligh Vænge":
Dæmring! bliv Dag!
— Lysbrydningen komme!
Med Krafternes Strid,
Med Hjerternes Splid!
Men, naar den er omme —
Atter en Dag! ∴

III.

Folkets Aand ved Kongebugger
Hos Fremtids-Alfen staaer:
Haabet jubler, Frygten sukker
Ved dyre Højheds Kaar.
Under Kongefronens Buer
Kan Sorg staae skjult i Glands,
Svor den blinde Verden stuer
Kun Magtens gyldne Krands.

Under Thronens Purpurbimmel
Har Freden stoffet Hjem:
Baagne Natters Tankevrimmel
Der mylrer lentlig frem.
Gyldne Spir i Kongehaanden
Er farlig Tryllestav:
Faller Willien, svigter Aanden,
Staaer aaben Lykkens Grav.

IV.

Gaadesuld toner ved Kongernes Bugge
Fremtidens Sang!
Folkens Sorger og Glæder opdulle
Skjult i dens Klang:
Men over Lykkens og Tidernes Luner
Aanden har Magt,
Dg hvad den risted med Visdommens Runer
Vorder fuldbragt.

Visdommens Frugt, medens Tiderne rulle,
Modnes ilon.
Kvæget af Varme og hardet mod Kulde,
Frugten bli'er skjon.
Frodigt med knudrede Grene sig breder
Frihedens Træ:
Frugten, som Tidernes Lustning ej spredet,
Kronen gav Læ.

Hæder og Lykke med Kronen der smykker
Højfindet Drot!
Sejer med Lysen, naar Skykamp omslygger
Fredsstyrens Slot!
Aanden, som højt over Folk, over Throner
Seer gjennem Tid,
Skuer Aarhundredsdagen der kroner
Christians Id.

Festindbyhelsen, forfattet af Lektor Dr. Vegener, indeholdt en Levnetsfildring af Anders Sørensen Vedel, kongelig Historiograf i Frederik II's og Christian IV's Dage, 278 S. 4to.

Som Indbydelseskrift til Skolens Hovederamen udkom: *Locorum philologicorum fasciculus 1mus* 42 S. 8vo, med tilføjede Skolefæstretninger.

Følgende er Fortegnelsen over de ved Akademiet i Sommeren 1846 og Vinteren 1846—47 anmeldte Forelæsninger og Øvelser, hvormed maa sammenholdes hvad nylig er anført om Lektor Hauchs Afgang og de i Anledning af denne og tidligere Vakance truffne midlertidige Foranstaltninger.

Sommersemestret 1846.

B. S. Ingemann, Lektor i dansk Sprog og Literatur, agter i Timerne Onsdag og Lørdag Kl. 11—12 at holde Forelæsninger over National-Litteraturen, isærlig i Forbindelse med Anvisning til praktiske Øvelser.

L. A. Kothe, Lektor i fransk Sprog og Literatur, forfatter de i Vintersemestret begyndte Forelæsninger over fransk Literatur, samt Sprogøvelserne, Torsdag 11—12, Fredag og Lørdag 9—10.

P. Hjort, Lektor i tysk Sprog og Literatur, forfatter Onsdag og Fredag 12—1 de i Vintersemestret begyndte Forelæsninger, hvormed forbindes Sprogøvelser.

C. Lütken, Lektor i Filosofi, foredrager Logik, Tirsdag, Torsdag og Lørdag 8—9.

Dr. J. C. Hauch, Lektor i Naturvidenskabene, læser over den experimentale Naturlære Mandag og Tirsdag 11—1 og Lørdag 12—1.

Mag. C. E. Mundt, konstitueret Lektor i Mathematik og Astronomi, læser i Timerne Mandag og Torsdag 9—10 over den praktiske Geometri.

S. Garder, Lærer i Tegning, giver tvende Timer ugentlig Undervisning i Tegning og Malning for de Akademister som maatte have Lyst og Lejlighed til at fortsætte Øvelserne i denne Kunst.

Krigsadsfessor **C. J. G. Prehn**, Lærer i Gymnastik, Ridning m. v., foretager de sædvanlige Øvelser i Ridning, Mandag, Tirsdag, Torsdag og Lørdag 1—2. Skydning efter nærmere Aftale.

Kand. Theol. **J. T. Borup**, Musiklærer, giver i 4 Timer om Ugen Undervisning i Vokal- og Instrumentalmusik for de Akademister som have Anlæg og Lyst til at benytte samme.

Foredragene i Botanik og Mineralogi ville nærmere blive bestemte. (Jfr. oven S. 151).

Vintersemestret 1846—47.

B. S. Ingemann, Lektor i dansk Sprog og Literatur, tilbyder de Studerende, efter nær-

mere Aftale, privat Vejledning ved selvvalgte Øvelser i dansk Sprog og Fremstilling.

L. A. Kothe, Lektor i fransk Sprog og Literatur, vil meddele de yngre Akademister en Oversigt over den franske Literatur Onsdag og Lørdag 11—12 og Torsdag 1—2, og holde franske Sprogøvelser med de ældre Akademister Onsdag og Lørdag 12—1.

P. Hjort, Lektor i tysk Sprog og Literatur, holder Sprogøvelser med de ældre Akademister Onsdag og Lørdag 11—12, og læser over den tyske Literaturs Historie Tirsdag 1—2, Onsdag og Lørdag 12—1 for de yngre Akademister, hvormed forbindes Sprogøvelser.

Over engelsk Literatur læser Samme Tirsdag og Fredag 12—1, hvormed forbindes Fortællingen af et klassisk Bærk.

C. Lütken, Lektor i Filosofi, agter at foredrage Psychologien Mandag, Onsdag, Torsdag og Lørdag 9—10.

Dr. C. Vegener, Lektor i Historie og Statistik, agter at meddele en Udsigt over de vigtigste europæiske Staters Statistik i Timerne Mandag, Tirsdag, Torsdag og Fredag 11—12.

Mag. C. E. Mundt, konstitueret Lektor i Mathematik og Astronomi, læser i Timerne Mandag og Torsdag 12—1, samt Tirsdag og Fredag 9—10, over Trigonometri og Astronomi.

For Forelæsningerne over latinsk Philologi og Zoologi ville Timerne nærmere blive bestemte. (Jfr. oven S. 151.)

S. Garder, Lærer i Tegning, giver tvende Timer ugentlig Undervisning i Tegning og Malning for de Akademister som have Lyst og Lejlighed til at fortsætte Øvelserne i denne Kunst.

Krigsadsfessor **C. J. G. Prehn**, Lærer i Gymnastik m. v., agter Mandag, Onsdag, Fredag og Lørdag 1—2 at give Undervisning i at ride. Efter nærmere Aftale foretages Øvelser i Jægtning og Dugning.

Kand. Theol. **J. T. Borup**, Musiklærer, giver i fire Timer om Ugen Undervisning i Vokal- og Instrumentalmusik for de Akademister som have Anlæg og Lyst til at benytte samme.

Examina ved Akademiet og Skolen have i 1846 været afholdte saaledes som nedenstaaende Fortegnelser udvise.

Examen philosophikum underkastede sig i Februar og Juli 1845 og Februar 1846 følgende 4 i 1844 immatrikulerede Akademister, med det betegnede Udfald af Examen, hvilke saaledes efter fuldendt Kursus forlode Akademiet.

Kandidaternes Navne.	Specialkarakterer i de enkelte Rubriker.							
	Dansk.	Latin.	Græsk.	Fransk.	Tysk.	Engelsk.	Historie.	Matematik.
Lütken, Ch. Fr.,	l. p. c.	l. p. c.	l. p. c.	l. p. c.	l. p. c.	l. p. c.	l. p. c.	laud.
Vahl, Martin,	laud.	laud.	h. ill.	laud.	h. ill.	l. p. c.	l. p. c.	l. p. c.
Lund, Th. Fr.,	laud.	h. ill.	l. p. c.	h. ill.	laud.	laud.	laud.	laud.
Bentzen, Sv. Pt.,	laud.	h. ill.	laud.	h. ill.	h. ill.	laud.	laud.	laud.

Specialkarakterer i de enkelte Rubriker.

Kandidaternes Navne.	Specialkarakterer i de enkelte Rubriker.						Hovedkarakter.
	Himmel- lære.	Grund- vidensf.	Natur- lære.	Natur- historie.	Moral.	Stats- fundstøb.	
Rütken	laud.	l. p. c.	l. p. c.	l. p. c.	l. p. c.	laud.	Ld. ph. enc. orn.
Vahl	laud.	laud.	laud.	l. p. c.	laud.	laud.	Laudabilis.
Lund	h. ill.	h. ill.	h. ill.	h. ill.	h. ill.	h. ill.	Haud illaudabilis.
Ventzen	laud.	h. ill.	h. ill.	laud.	h. ill.	h. ill.	Laudabilis.

Examen Artium, der affholdtes paa selv samme Maade som de to foregaaende Aar, dog saaledes at Professor Madvig fra Kjøbenhavn tilkaldtes som Censor i Latin og Græsk, hvori ingen Lektor for Liden var ansat ved Akademiet, underkastede sig den 15de Juli og følgende Dage efternævnte 6 Kandidater, saaledes som Listen udviser.

Specialkarakterer i de enkelte Rubriker.

Kandidaternes Navne.	Specialkarakterer i de enkelte Rubriker.							
	Udarb. i Danst.	Latin.	Latinst Stil.	Græsk.	Franst.	Franst Stil.	Tyft.	Tyft Stil.
Bille, Carl Steen Andersen Nielsen, Henrik Godtke	laud.	laud.	laud.	l. p. c.	l. p. c.	laud.	l. p. c.	h. ill.
Bartholomæus	laud.	h. ill.	h. ill.	laud.	laud.	laud.	laud.	laud.
Arlaud, Pierre Auguste ..	laud.	laud.	laud.	h. ill.	l. p. c.	laud.	laud.	laud.
Bojesen, Søren	laud.	h. ill.	h. ill.	laud.	laud.	h. ill.	h. ill.	n. cont.
Buchwald, Jotum Christian	h. ill.	h. ill.	h. ill.	h. ill.	h. ill.	h. ill.	h. ill.	n. cont.
Rosenørn-Lehn, Christian Conrad Sofus	h. ill.	h. ill.	h. ill.	h. ill.	h. ill.	n. cont.	h. ill.	h. ill.

	Religion.	Land- fundstøb.	Historie.	Alreg- ling.	Almaa- ling.	Hovedkarakter.	Engelsk.
Bille	laud.	laud.	laud.	laud.	laud.	Laudabilis.	laud.
Nielsen	laud.	h. ill.	laud.	n. cont.	h. ill.	Haud illaudabilis.	h. ill.
Arlaud	h. ill.	h. ill.	h. ill.	laud.	laud.	Laudabilis.	l. p. c.
Bojesen	h. ill.	laud.	h. ill.	h. ill.	h. ill.	Haud illaudabilis.	h. ill.
Buchwald	h. ill.	laud.	h. ill.	h. ill.	h. ill.	Haud illaudabilis.	h. ill.
Rosenørn-Lehn	h. ill.	h. ill.	h. ill.	laud.	h. ill.	Haud illaudabilis.	n. cont.

Immatriculationsorden: Bille, Arlaud, Nielsen, Bojesen, Buchwald, Rosenørn-Lehn.

Opdragelsesanstalten og Skolen har i Skoleaaret 1846—47 været ikke mindre talrigt besøgt end i de foregaaende. Ved Skoleaarets Begyndelse den 1ste Septbr. 1846 var det hele Antal af Elever 62, af skoleføgende Disciple 51, nemlig 25 indenby's, 26 udenby's, ialt 113, fordelte saaledes, at VI Klasse havde 20, V Kl. 9, IV Kl. 19, III Kl. 33, II Kl. 18 og I Kl. 14 Disciple. 13 vare Realdisciple, nemlig i VI Kl. 4, i V Kl. 2, i IV Kl. 1, i III Kl. 9.

Af det hele Antal vare fra Vestindien 3, fra Færøerne 1, fra Sverrig 1, fra Christiansø 1, fra Hertugdømmerne 6, fra Jylland 9, fra Kjøbenhavn 6, fra Helsingør 4, fra Sørø og nærmeste Omegn 28, fra det øvrige Sjælland 44, fra Thy og Smaasøerne 10.

Med Indbegreb af de 10, dels i 1845 dels i 1846 dimitterede, Akademister, var det hele Antal af den ved Akademiet studerende Ungdom til det anførte Tidspunkt 123.

Efterfølgende er Resultatet af Akademiets Regnskaber for 1846, og den deraf bevirkede Forøgelse af Kapitalformuen.

Akademiet har i 1846 haft følgende Indtægter og Udgifter.

Indtægt.	Indtægt i 1846.		Mere end Budgets-	
	rb.	fl.	rb.	fl.
1. Renter af Kapitalerne	37038.	55 $\frac{3}{4}$	1038.	55 $\frac{3}{4}$
2. Jordebogsindtægter	110331.	18 $\frac{1}{2}$	31385.	28 $\frac{1}{2}$
De enkelte Underafdelinger vare i Budgettet for 1846 kalkulerede og ere i Virkeligheden indkomne saaledes:				
a. anslaaet	47477 rb. 18 fl.	indf. med 70761 rb. 16 $\frac{1}{2}$ fl.		
b. —	9796 — 18 —	— 11859 — 74 —		
c. —	10381 — 29 —	— 13510 — 49 $\frac{1}{2}$ —		
d. —	3791 — 21 —	— 4368 — 49 $\frac{1}{2}$ —		
e. —	7500 — " —	— 9831 — 20 $\frac{3}{4}$ —		
anslaaet 78945 rb. 86 fl. incl med 110331 rb. 18 $\frac{1}{2}$ fl.				
Aarsagen til det saa betydelige Overskud ligger dels i den høiere Kapitelstart, dels i at saavel Forbavningsafgifterne som Indskaffinger og Refognitioner ere indkomne med meget større Beløb end paaregnet.				
3. Forskudtagernes Overskud	28079.	7	12993.	94
Den største Indtægt er bevirket ved de samme Aarsager som forrige Aar er angivet.				
4. Kontingenter af Akademister, Elever og Skolefogende	8185.	32	185.	32
5. Extraordinære og tilfældige Indtægter	778.	94 $\frac{1}{2}$	278.	94 $\frac{1}{2}$
Summa Indtægt				
Indtægten har altsaa oversteg Budgettet med	184413.	15 $\frac{1}{2}$	45882.	16 $\frac{1}{2}$

Udgift.	Indtægt i 1846.		Mere end Budgets-		Mindre end Budgets-	
	rb.	fl.	rb.	fl.	rb.	fl.
1. Halvdelen af Udgifterne ved Overbetsretsen ..	7090.	82	470.	82		
2. Gager og Lønninger	31678.	47			1328.	33
næmlig for den akademiske Lærestift . . . 14627 rb. 51 fl.						
— Dybragelsesanstalten og Skolen 9365 — 61 —						
— Akademist ialmindeligbed . . . 7685 — 32 —						
31678 rb. 47 fl.						
Besparselsen bidrører væsentligt fra, at tvende Lektorposter have henlæst ledige.						
3. Husleje til nogle Embedsmænd	1102.	57			101.	39
4. Pensioner og Vartpenge	7800.	90			699.	6
5. De med Husholdningen forbundne Udgifter ..	14015.	29 $\frac{1}{2}$	966.	61 $\frac{1}{2}$		
Overskriftelsen er foranlediget ved at Spiseværtens Deputatfæd godtgøres efter Kapitelstart, der var betydeligt højere end den ved Budgettet antagne Pris.						
6. Omkostninger ved Deputatbrændets Opfostring og Transport	1418.	42	68.	42		
7. Belysningsudgifter	1377.	60	177.	60		
8. Biblioteket, Læsefalsen og øvrige videnskabelige Apparater	1383.	15			96.	81
9. Skoleudgifter	3959.	95			340.	1
10. Ridekolen	421.	78			178.	18
11. Plantagehaven	1038.	72			51.	24
12. Lyfthøven	174.	14	74.	14		
13. Bygningsudgifter	11210.	33	710.	33		
14. Sorø Kirkes Indvendige og Kirkegaarden ..	3863.	78 $\frac{1}{2}$	2263.	78 $\frac{1}{2}$		
15. Skatter, Menighedsafgifter, samt Brandforsikringsomkostninger	1143.	26			106.	70
16. Den Jellenbergiske Forsøgsanstalt	2200.	"				
17. Jordebogsudgifter	29164.	3 $\frac{3}{4}$			1126.	44 $\frac{1}{2}$
Under de enkelte Afdelinger er udbetalt:						
a. isbetælfør	3671 rb. 88 fl.	3613 rb. 2 fl.				
b. —	15266 — " —	14304 — 4 —				
c. —	5195 — " —	5723 — 28 —				
d. —	3940 — " —	3404 — 59 $\frac{1}{2}$ —				
e. —	1055 — " —	545 — 6 —				
f. —	1162 — 56 —	1577 — " —				
30290 rb. 48 fl. 29164 rb. 3 $\frac{3}{4}$ fl.						
18. Tilfældige Udgifter	1587.	29	87.	29		
19. Extraordinære Udgifter	902.	56			2097.	40
Summa Udgift						
Fradrages det som er udgivet mere end Budgetsummerne er i det Hele indbundet som udgivet mindre end efter Budgettet	121533.	43 $\frac{1}{2}$	4819.	15 $\frac{3}{4}$	6125.	68 $\frac{1}{2}$
Som oven anført var i det Hele indkommet mere end efter Budgettet					4819.	15 $\frac{3}{4}$
					1306.	52 $\frac{1}{2}$
Det ved Budgettet kalkulerede Overskud var					45882.	16 $\frac{1}{2}$
Den virkelige Totalindtægt var	184413.	15 $\frac{1}{2}$			15690.	95
altsaa virkeligt Overskud						
	62879.	68			62879.	68

	62879 rb. 68 ff.
Af dette Overskud er imidlertid anvendt til Indfrielse af en i Hovedgaarden Nordruplund hidtil pantfæstet Kapital.....	12000 — " —
hvorefter det endelige Overskud, hvormed Formuen er forøget, bliver	50879 rb. 68 ff.
hvilken Forøgelse er fordelt saaledes mellem den rentebærende og ifferentebærende Formue, at	
hin fra 911220 rb. 43 ff. er forøget med 48627 rb. 20 $\frac{1}{2}$ ff. til 959847 rb. 63 ff.	
denne — 97000 — 80 — — — 2252 — 48 — — 99253 — 32 —	
tilsammen fra 1008221 rb. 27 ff. forøget med 50879 rb. 68 ff. til 1059100 rb. 95 ff.	

Jøvrigt indsees let, at de ovennævnte 12000 rb., der ere anvendte til Indfrielse af en rentebærende Skyldpost (Passivum), der hidtil har hvilet paa Formuen, naturligvis bør regnes med naar der spørges om den virkelige Formueforøgelse.

Fornævnte rentebærende Formue indbefod i følgende Effekter:

a. private Panteobligationer ..	839875 rb. 9 $\frac{1}{2}$ ff.
b. Bankobligationer og Aktier	28140 — 11 —
c. kongelige Obligationer	54442 — 44 —
d. Obligation for Laanet til Frue Kirke	37389 — 94 $\frac{3}{4}$ —
ovenanførte	959847 rb. 63 ff.

Paa denne Formue hviler dog endnu en i Mørup Hovedgaard pantfæstet Legatkapital paa 2000 rb., ligesom deri ere indbefattede 2300 rb. i kongelige Obligationer tilhørende Sorø Kirke og en af Landsbykirkerne, efter hvilke Beløbs Fradrag Summen bliver 955547 rb. 63 ff.

Akademiets ifferentebærende Formue bestod ved Aarets Udgang i følgende Poster:

Kassebeholdninger.....	3756 rb. 28 $\frac{1}{2}$ ff.
Restancer.....	10116 — 12 $\frac{1}{2}$ —
Forstud	4895 — 85 $\frac{1}{2}$ —
andre tilgodehavende Fordringer.....	100535 — 2 —
	119303 rb. 32 ff.
naar herfra drages forskellige Skyldposter til Beløb 20050 — " —	
fremkommer ovennævnte	99253 rb. 32 ff.

Under de anførte tilgodehavende Fordringer er indbefattet det det lærde Skolevesen ved kongl. Beslutning af 24 Jan. 1845 tilstaaede rentefri Laan til Udsørelsen af nogle større Bygningsforetagender (hv. f. Aarb. 1844 S. 213), foreløbigen bestemt til 80000 rb., men ved Udgangen af 1846 forøget til 100000 rb.

Foruden de anførte Kapitaler, tilhørte de tre med Akademiet forbundne Legater følgende Summer:

Det Schytteske Legat, som ved Udgangen af 1845 ejede de forr. Aarg. S. 181 angivne Effekter til Beløb	4100 rb.
havde i Aarets Løb forøget sin Formue ved Indkjøb af en kongl. Obligation paa	100 —
og havde saaledes d. 31 Decb. 1846 en Kapital af	4200 rb.
foruden en kontant Beholdning af 58 rb. 32 $\frac{1}{2}$ ff.	
Scavenius' Stiftelse har i 1846 ikke forøget sin Kapital, og ejede saaledes, ligesom ved Udgangen af 1845, en rentebærende Kapital af.....	1700 —
foruden en kontant Beholdning af 63 rb. 48 ff.	
Det Müllerske Legat havde ligeledes ved Udgangen af 1846 usorandret som forrige Aar en rentebærende Kapital af.....	23024 —
hvorimod Kassebeholdningen var voret til 152 rb. 94 $\frac{3}{4}$ ff.	
Ialt for alle tre Legater en rentebærende Formue af	28924 rb.
samt rede Beholdninger til Beløb ialt	274 — 79 $\frac{1}{4}$ ff.
tilsammen	29198 rb. 79 $\frac{1}{4}$ ff.

I Kvæsturen indestod for Akademiet d. 31 Decb. 1846:

de ovennævnte selve Akademier tilhørende Panteobligationer, kongelige og Bankobligationer samt Aktier til Beløb ialt.....	955547 rb. 63 ff.
tvende Kirker tilhørende kongl. Obligationer	2300 — " —
private ifferentebærende Obligationer	464 — " —
Legaternes Midler: det Schytteske Legat	2200 rb.
samt £ St. 300.	
— Müllerske —	23024 —
	25224 — " —
(Scavenius' Stiftelses Midler opbevares ikke i Kvæsturen.)	
deponerede Effekter	11226 — 22 $\frac{1}{2}$ —
samt £ St. 800.	

hvoertil kommer

Laanet til Skolevesenet, hvorfor ingen Obligation haves,	100000 — " —
tilsammen de oven S. 140 anførte	1094761 rb. 85 $\frac{1}{4}$ ff.

Følgende er det for 1847 allernaadigst approberede Budget:

		Budget for 1847.	
		rb.	fl.
Indtægt.			
1.	Rente af Kapitaler..... Akademiets rentebærende Kapitalformue, der ved Udgangen af Aaret 1845 udgjorde 911220 rb. 43 fl. antages ved Slutningen af Aaret 1846 at ville stige til 925000 rb., hvoraf den der fallulerebe Indtægt udgjør 4 Procent Rente.	37000.	"
2.	Jordebogssindtægter	96294.	84½
	Denne Post er beregnet saaledes:		
a.	den planmæssige Afgift i Aa, Byg og Havre 4911 Td. 7 Ely. ¼ Fd. af enhver af de tre Kornsorter, anslaaet til 5 rb. 48 fl. pr. Td. Rug, 3 rb. 64 fl. pr. Td. Byg og 2 rb. 80 fl. pr. Td. Havre, samt 235 rb. 55 fl. i Penge	59178	16 fl.
b.	Landgilde, Heveri, Smaaretselspenge samt Afgifter af Husmand	9603	— 2 —
c.	Forpaaftnings- og Leiesafgifter	11343	— 29 —
d.	Lienrefusioner, forsaavidt de ikke ere indbefattede under Litr. a.	3970	— 37½ —
e.	Indsaftninger, Refognitioner og andre tilfældige Indtægter	12000	— " —
	ialt	96294	rb. 84½ fl.
3.	Forsindtægternes Overskud	14357.	46½
	Samtlige Forsindtægter ere fallulerebe til	34646	rb. 81 fl.
	Udgifterne til	15489	— 34½ —
	Overskud	19157	rb. 46½ fl.
	Herfra Bædten af Deputaterne anslaaet til	6000	— " —
	tilbage	13157	rb. 46½ fl.
	De med Forsvæsenet forbundne tvende Leglvarser antages at ville give en Indtægt af	3600	rb.
	og efter Fradrag af Udgiften	2400	—
	et Overskud af	1200	— " —
	Overskud i det Hele	14357	rb. 46½ fl.
4.	Kontingenter af Akademister, Elever og Skoleføgende	8000.	"
5.	Extraordinære og tilfældige Indtægter	500.	"
	Summa Indtægt	156152.	34½

Udgift.

1.	Salydelen af Udgifterne ved Overbestyrelsen	6620.	"
2.	Gager og Lønninger..... Denne Post er opført med samme Beløb som i forrige Aar, da den Forandring den ved en Reform af Akademiets Organisation maatte blive underkastet ikke lader sig forud beregne.	33006.	80
3.	Husleje for nogle Embedsmænd	1054.	"
	Besværelsen er indbunden ved at en af Akademiets Embedsmænd der har haft Huslejegobjektgjørelse er bleven anvist Belig in natura.		
4.	Pensioner og Wartpenge	8500.	"
5.	De med Økonomien forbundne Udgifter	13483.	"
	Denne Post er fallulerebet efter de formodede Priser paa de under Økonomien hørende Artikler.		
6.	Deputatbrændets Dyfsvovning og Transport	1650.	"
	Med Hensyn til de stegne Arbejds lønninger er Kontoen noget forhøjet.		
7.	Belysningsømfostninger	1200.	"
8.	Biblioteket, dets Læsesal og øvrige videnskabelige Apparater	1480.	"
9.	Skoleudgifter, Programmer, Højtideligheder m. m.	4300.	"
10.	Ridestolen	800.	"
	De højere Hørgespriser have bevirket Forøgelsen.		
11.	Plantagehaven	1200.	"
12.	Lystkøben	150.	"
	Begge disse Poster ere, ligesom Post 6, paa Grund af de større Arbejds lønninger udførte med et højere Beløb.		
13.	Bygningsudgifter	10500.	"
14.	Sørs Kirke, dens Indvendige og Kirkegaarden	2100.	"
	Her er beregnet en extraordinær Udgift af 2000 rb. til Fortættelse af Reparationen og De- forationen af Kirken, samt Arbejderne i Anledning af det ny Orgels Anbringelse, ifr. iøvrigt Budgetterne for 1845 og 1846, Anmærkningerne til denne Post.		
15.	Skatter, Kommuneafgifter, Brandsforsikringsømfostninger samt Bidrag til Sørs Kjøbstads Skolevæsen	1250.	"
16.	Det Kellenbergsske Institut	2200.	"
17.	Jordebogssudgifter	29908.	16
	Denne Post har følgende Underafdelinger:		
a.	Lønninger, Pensioner, Understøttelser og Refusioner	3695	rb. 13 fl.
b.	Vedligeholdelse af Hovedgaarde, Kirker og Sprojter	14481	— " —
c.	Bidrag til Guds tjenes Forbedring	6100	— " —
d.	Skatter og Kommuneafgifter m. m.	3430	— " —
	27706	rb. 13 fl.	
	Summa Udgift	119402.	"

		Budget for 1847.	
		rb.	fl.
e.	Tilfældige Udgifter ved Gødserne	Fra forrige Side 2706	13 fl.
f.	Extraordinære Udgifter ved samme	1085 —	—
		1117 —	3 —
		Ialt 29908 rb. 16 fl.	
herved bemærkes:			
ad b. Serunder er medregnet dels et Beløb af cirka 6500 rb. til ekstraordinære Bygningsforetagender ved flere af Akademiets Hovedgaarde, dels et ved allerhøjeste Resolution af 5te December 1845 til en Udvidelse og Ombygning af en af Akademiets Kirker bevilget Beløb af indtil 3585 rb., hvilket, da Arbejdet er udsat til Aaret 1847, først i dette vil komme til Udgift.			
— c. I Gødsernes Interesse er det anseet nødvendigt at forhøje denne Post, saameget mere som Gødsintræerne i de senere Aar ere flegne saa betydeligt.			
— d. Hermindelsen er en Folge af at en i en af Akademiets Hovedgaarde tidligere radiceret Kapital nu er indfriet og derved Renterne af denne bortfaldne.			
18.	Tilfældige Udgifter	1500.	—
19.	Extraordinære Udgifter	3000.	—
		Summa Udgift 123902. —	
		Totalindtægten er beregnet til 156152. 34½	
		altsaa Overskud 32250. 34½	

